

A A SPIS TREŚCIPANEL NARZĘDZI

Eduś

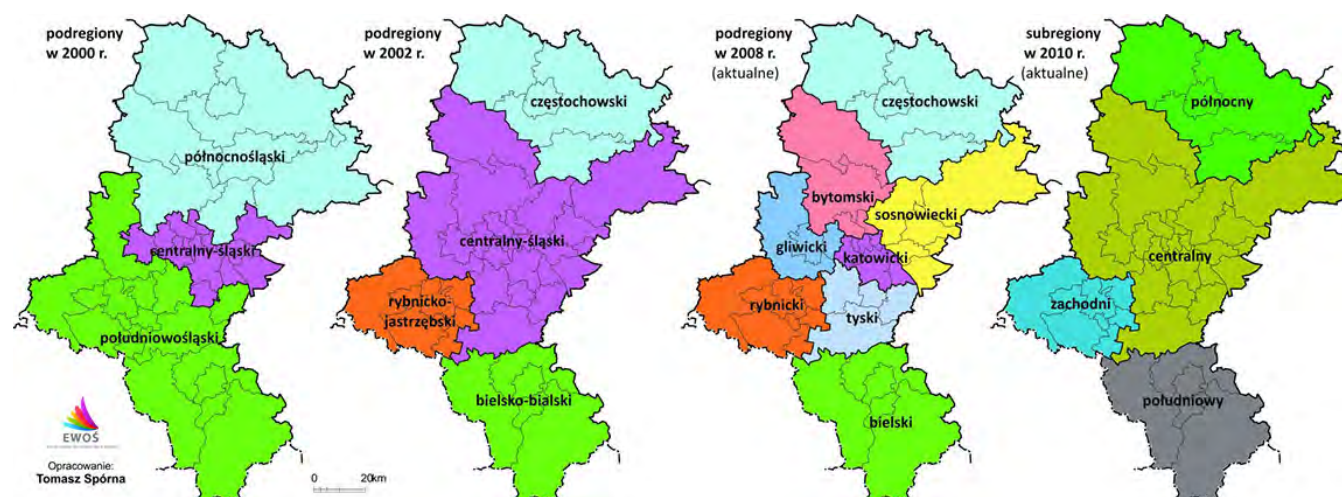
Słownik pojęć

Zaloguj się

Zarejestruj się

SUBREGIONY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

geografia, społeczeństwo

SPIS TREŚCI

1. Problemy z wyróżnianiem subregionów

2. Subregion Górny Śląsk

3. Subregion Śląsk Cieszyński, Zachodnia Małopolska

4. Subregion Zagłębie Dąbrowskie i ziemia zawierciańska

5. Subregion ziemia częstochowska

6. Subregion ziemia jaworznicko-chrzanowska

PANEL NARZĘDZI

Przypomnij sobie

1. Uwzględniając podział administracyjny Polski, który obowiązywał w latach 1975-1998, odpowiedz na pytanie: na terenie których dawnych województw znajduje się obecnie województwo śląskie?
2. Wymień trzy miasta województwa śląskiego o największej liczbie mieszkańców.
3. Spośród poniższych mierników statystycznych wybierz te, które są niezbędne

do wyznaczenia stopy bezrobocia:

A A

- ☐ całkowita liczba ludności
- ☐ liczba osób aktywnych zawodowo
- ☐ powierzchnia
- ☐ liczba osób pozostających bez pracy (bezrobotni)
- ☐ gęstość zaludnienia

Sprawdź

Wyczyść

1. Problemy z wyróżnianiem subregionów

Uwzględniając dawne podziały i teraźniejszy układ administracyjny Polski, uwarunkowania historyczne, dostępność i eksploatację złóż naturalnych, rozwój przemysłu, migrację ludności i rozwój osadnictwa, obecny obszar województwa śląskiego nie jest jednolity i można go podzielić na mniejsze obszary zwane tutaj subregionami. Jednak ze względu na dużą liczbę kryteriów podziału, **jednoznaczny podział na subregiony nie jest możliwy**. Zależy to od wyznaczników, które uznamy za najważniejsze.

Część naukowców, szczególnie tych biorących pod uwagę dzisiejsze warunki gospodarcze wyróżnia w województwie śląskim **cztery** następujące **subregiony**:

- bielski,
- centralny,
- częstochowski,
- rybnicko-jastrzębski.

Z kolei biorąc pod uwagę względnie trwałe podziały administracyjne (na powiaty), wydziela się **osiem** subregionów na terenie województwa śląskiego:

- bielski,
- bytomski,
- częstochowski,
- gliwicki,
- katowicki,
- rybnicki,
- sosnowiecki
- tyski.

Taki podział wykorzystywany jest także przez Główny Urząd Statystyczny, który w kolejnych rocznikach statystycznych podaje dane właśnie dla tych podregionów.

Pojawienie się nowych granic województwa w 1999 roku a także obserwacja zjawisk społeczno-gospodarczych, pozwoliło wyodrębnić trzy charakterystyczne obszary:

- północny (dawne województwo częstochowskie),
- centralny (dawne województwo katowickie),
- południowy (dawne województwo bielskie).

Obecnie województwo śląskie znajduje się na styku regionów historycznych, gdzie krzyżowały się wpływy polskie, niemieckie i czeskie, co miało znaczący wpływ na zróżnicowanie kulturowe tutejszej ludności.

Bardzo trwałe i głęboko zakorzenione w świadomości mieszkańców nadal pozostają podziały historyczno-kulturowe i podział na:

- Górny Śląsk,
- Małopolskę (Zachodnią).

Mając na uwadze wielość takich podziałów, na potrzeby portalu stworzono **uproszczony** podział województwa śląskiego na dwie krainy historyczne (Górny Śląsk, Małopolska Zachodnia) i pięć subregionów. Ze względów dydaktycznych jako najważniejsze przyjęto różnice historyczne i kulturowe, a także tradycję administracyjną.

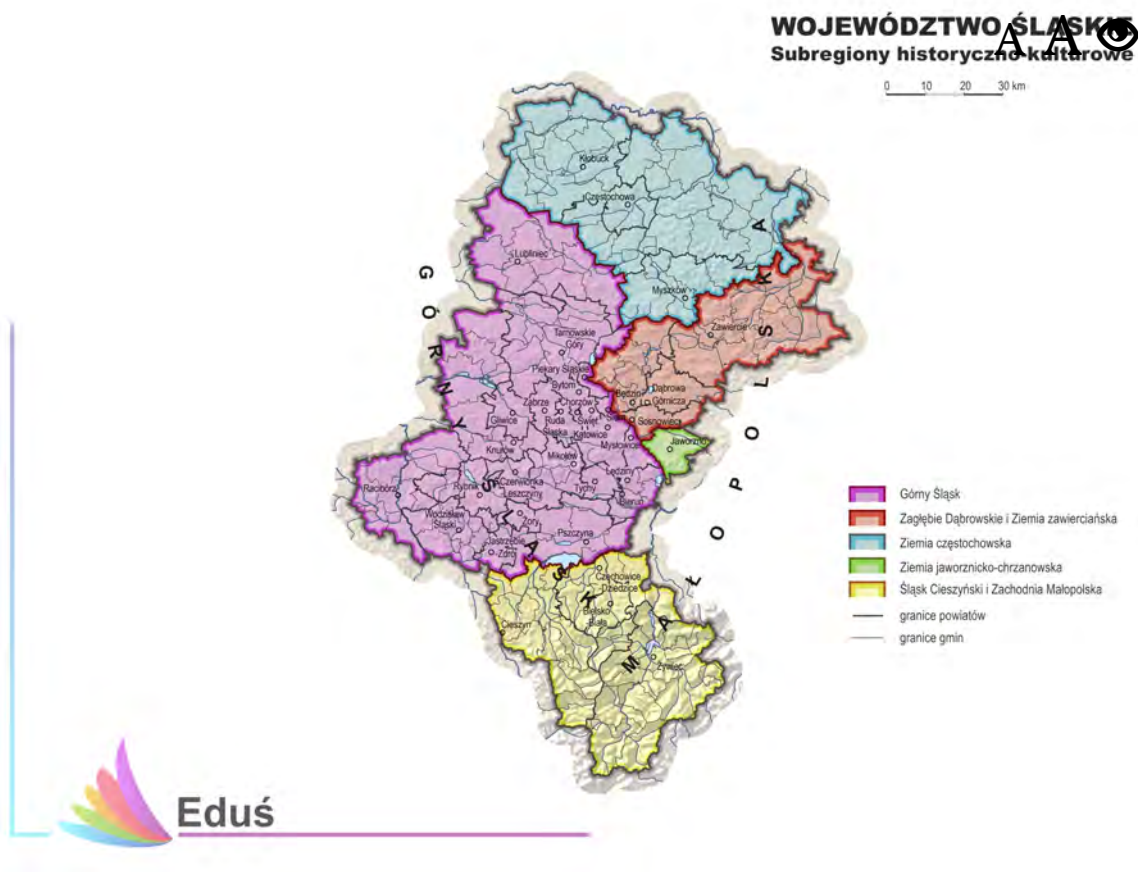
Jednak zrastanie się powiatów historycznej Małopolski i Górnego Śląska na południu Polski, czego najbardziej wyrazistym przykładem jest powstanie miasta Bielsko-Biała, nie pozwala na wyraźne rozdzielanie coraz bardziej spójnego gospodarczo i administracyjnie regionu południowego województwa śląskiego (choć Śląsk Cieszyński i Żywieccyzna wraz z historycznym powiatem Biała Krakowska przynależały do różnych krain historycznych, dzisiaj w wielu badaniach statystycznych i gospodarczych występują razem). Dlatego też zdecydowano się na wspólne ujmowanie tych terenów przy podkreślaniu w poszczególnych lekcjach różnic kulturowych i historycznych.

Górny Śląsk

- Górny Śląsk (fioletowy),
- Śląsk Cieszyński (żółty).

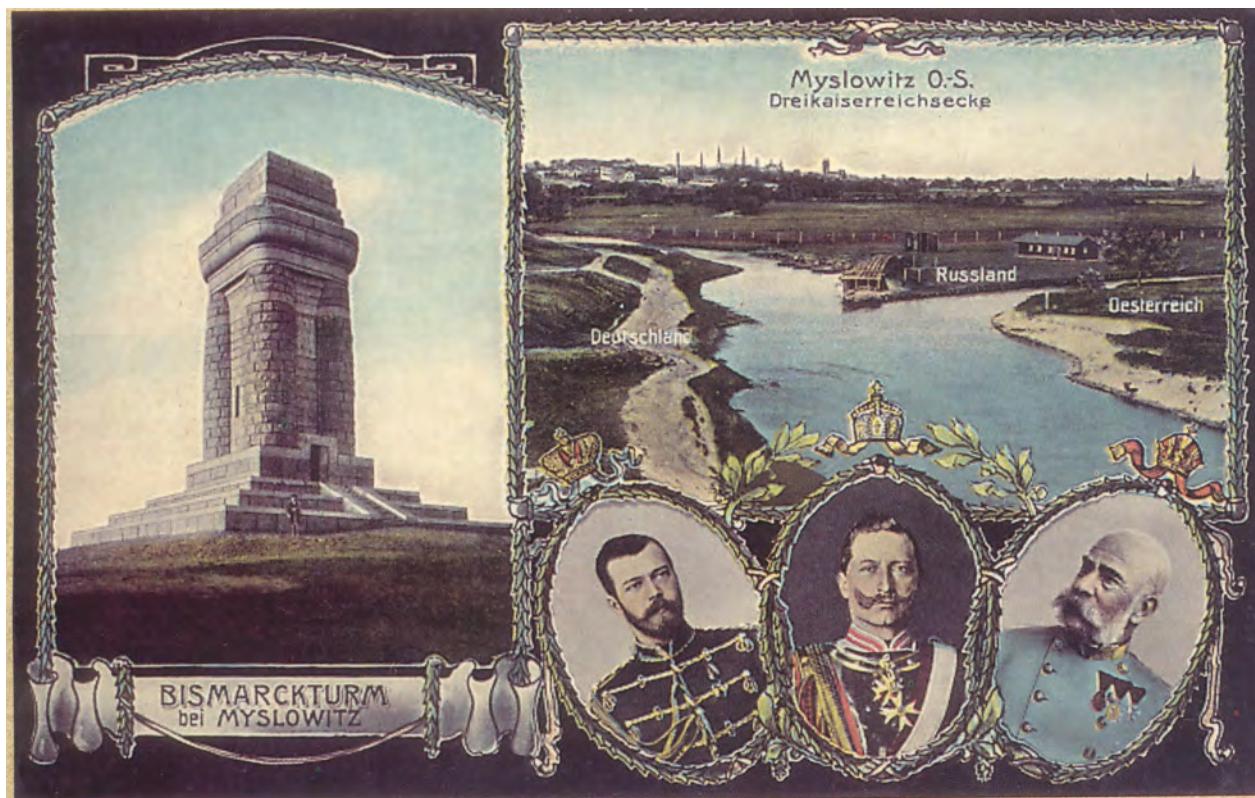
Małopolska Zachodnia

- Ziemia jaworznicko-chrzanowska (zielony),
- Zagłębie Dąbrowskie i ziemia zawierciańska (czerwony),
- Ziemia częstochowska (niebieski),
- Żywieccyzna, historyczna pow. Biała Krakowska (żółty).

Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej (wyk. EXGEO, www.exgeo.pl)

SPIS TREŚCI

PANEL NARZĘDZI

Trójkąt Trzech Cesarzy – znajduje się u zbiegu Czarnej i Białej Przemszy między Mysłowicami, Sosnowcem i Jaworzniem, w latach 1846–1915 zbiegały się tam granice pomiędzy Królestwem Prus (od 1871 roku Cesarstwa

Niemieckiego), Cesarstwem Austriackim (od 1867 roku Austro-Węgrami) i Imperium Rosyjskim, przez prawie 100 lat było to jedno z ważniejszych miejsc w tej części Europy

Wikimedia Commons, domena publiczna

SPIS TREŚCI

PANEL NARZĘDZI

Do 1937 roku na styku granic znajdowała się ponad dwudziestometrowa wieża (tzw. Wieża Bismarcka). W 2007 roku postawiono w tym miejscu tablicę pamiątkową

W. Dragan, T. Spórna, Trójkąt Trzech Cesarzy, Encyklopedia Województwa Śląskiego

2. Subregion Górny Śląsk

Górny Śląsk często utożsamiany jest wyłącznie z górnictwem węgla kamiennego, chociaż pola eksploatacji tego surowca znajdują się tylko w centralnej części tego subregionu. W przeszłości to przeświadczenie było w pełni uzasadnione, ale obecnie nie ma racji bytu, gdyż większość kopalń została zamknięta, wiele zakładów przemysłowych związanych z górnictwem zostało poddanych restrukturyzacji, a w ich miejsce prężnie rozwija się sektor usług. Warto tu jednak wspomnieć, że pierwsze wzmianki dotyczące wydobywania tego surowca pochodzą z około 1540 roku z okolic Rudy Śląskiej. Potem powstawały kolejne kopalnie, które początkowo wydobywały węgiel na potrzeby

kuźni, cegielni czy wapienników. Szybki rozwój górnictwa na terenie Górnego Śląska związany był z założeniem w 1791 roku kopalń państwowych, m.in. w Chorzowie i w Zabrzu.

W XIX wieku powstało wiele kopalń prywatnych, będących własnością magnatów górnośląskich, a wydobycie węgla ciągle wzrastało. W XX wieku górnictwo węgla kamiennego na Górnym Śląsku stało się podstawą polskiej gospodarki, a jego eksport za granicę – źródłem znaczących dochodów dla państwa.

Po 1989 roku część kopalń została zamknięta w wyniku restrukturyzacji, w części ograniczono wydobycie, a jeszcze inne zostały połączone (Kompania Węglowa S.A., Katowicki Holding Węglowy). Na Górnym Śląsku znajdują się dwie największe elektrownie w województwie śląskim: Elektrownia Rybnik oraz Elektrownia Łaziska.

EDF Polska S.A Oddział w Rybniku, dawniej: Elektrownia „Rybnik” jest największą elektrownią ciepłą i blokową na Górnym Śląsku a przy tym jedną z największych w kraju. Wykorzystywany przez elektrownię zbiornik wodny, nazywany Zalewem lub Jeziorem Rybnickim, ma powierzchnię 550 hektarów i został stworzony sztucznie w 1972 roku

Wikimedia Commons na licencji CC BY-SA 4.0 (fot. Dusty123)

Na Górnym Śląsku można zaobserwować największy wzrost inwestycji drogowych w skali kraju. Województwo śląskie przecina ze wschodu na zachód autostrada **A4**, która stanowi część trasy E40 (najdłuższej trasy europejskiej, liczącej ok. 8000 km – zaczyna się w Calais nad Kanalem La Manche we Francji, a kończy w Kazachstanie, nad granicą z Chinami) i przebiega od granicy państwa z Niemcami do granicy z Ukrainą. Ruch z północy na południe opiera się z kolei na autostradzie **A1**. Prace nad jej budową trwają od 2005 roku (stan na rok 2017), w województwie śląskim pierwsze 15,5 km gotowej autostrady na odcinku Gliwice Sośnica – Bełk oddano w 2009 roku. Kolejne otwierane odcinki połączyły Gorzyczki z Pyrzowicami. Po ukończeniu budowy (do 2019 roku ma powstać odcinek łączący Pyrzowice z Częstochową, a do 2021 roku ostatni odcinek łączący Częstochowę z Tuszymem) A1 jako trasa należąca do transeuropejskiego korytarza transportowego Gdańsk – Brno – Bratysława – Wiedeń, włączy Polskę w sieć dróg środkowej i południowej Europy. Autostrada A1 na **węźle w Sośnicach** krzyżuje się z autostradą A4 oraz drogą 44, w Gliwicach znajduje się również połączenie z **Drogową Trasą Średnicową (DTŚ)**, z kolei w Pyrzowicach z A1

można zjechać na S1 kierującą na Bielsko i Cieszyn. Stale rozbudowywana jest również DTŚ łącząca miasta metropolii górnośląskiej. W marcu 2016 roku oddano do użytku odcinek gliwicki, dalsza rozbudowa planowana jest w kierunku wschodnim (do Zagłębia Dąbrowskiego) i południowym (przez Mysłowice do Jaworzna).

Węzeł Sośnica (w Gliwicach) znajdujący się na styku autostrady A1 i A4 jest jednym z **największych węzłów komunikacji samochodowej w Europie**

<https://gliwice.eu> fot. A. Witwicki

Silesia City Center – największe na Górnym Śląsku (i w całym województwie) centrum handlowo-usługowe. Zostało utworzone w 2005 roku na terenie dawnej kopalni „Gottwald” w Katowicach. Na uwagę zasługuje fakt, że pozostawiono część infrastruktury kopalnianej, której nadano nową funkcję. Przykładem jest budynek dawnej kotłowni maszyny wyciągowej czy zabytkowa wieża szybu kopalnianego „Jerzy”

Wikimedia Commons, na licencji CC BY-SA 3.0 (fot. Jan Mehlich)

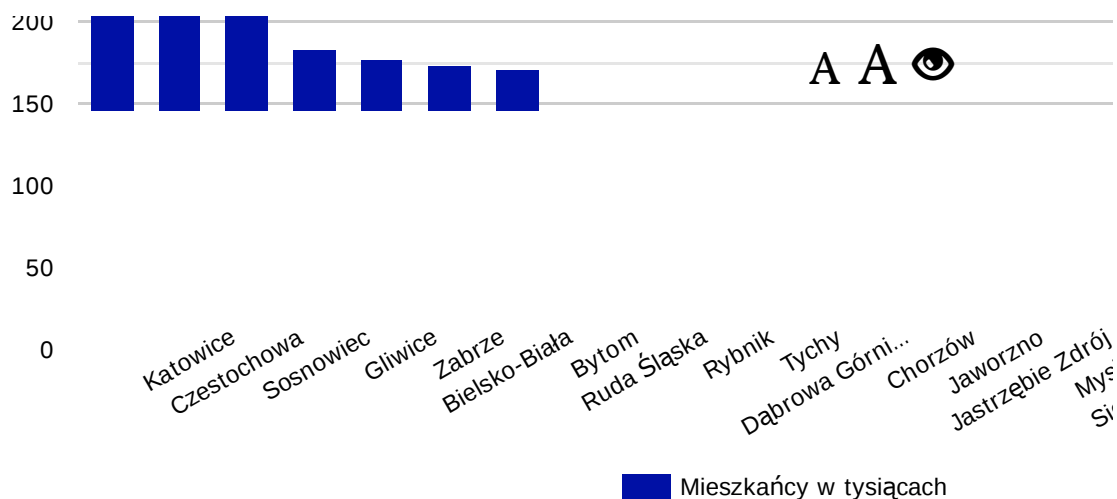
Konsekwencją ostatnich przemian jest rozwój infrastruktury usługowej, zwłaszcza na terenach pogórnich. W wielu miastach Górnego Śląska (m.in. Katowice, Rybnik, Zabrze, Gliwice) powstają nowe centra usługowe, handlowe i centra kultury (np. na terenie dawnej kopalni „Katowice”). Dają one nowe miejsca pracy, a jednocześnie poprawiają walory krajobrazowe. Istotny wpływ na tworzenie nowych miejsc pracy miało także powołanie w 1996 roku Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (KSSE). W jej skład wchodzi 4 podstrefy (z czego jedna – sosnowiecko-dąbrowska – na terenie subregionu Zagłębie Dąbrowskie i ziemia zawierciańska): gliwicka, jastrzębsko-żorska i tyska.

Spośród 20 najludniejszych miast województwa śląskiego aż 14 znajduje na terenie Górnego Śląska. Jednocześnie są to miasta o największej gęstości zaludnienia, wynoszącej maksymalnie 3829 osób/km² w Świętochłowicach (wartość średnia dla Polski wynosi 123 osób/km² – 2015 roku).

Miasta województwa śląskiego według zaludnienia (2015 r.)

Najludniejsze miasta województwa śląskiego. Wskaż miasta, które należą do subregionu Górny Śląsk (źródło: wykres wykonany na podstawie danych GUS, 2016)

Obecnie najistotniejszym problemem, przed którym stoi subregion Górny Śląsk, to jest prognozowany regres demograficzny w kolejnych latach (spadek liczby mieszkańców). Dotknie on wszystkie ośrodki miejskie, zwłaszcza Katowice (spadek liczby mieszkańców do 2035 roku o 50 tys. osób w stosunku do stanu ludności w 2012 roku), Bytom odpowiednio o 35,0 tys., Zabrze o 33,0 tys., i Tychy o 25,0 tys. W większości miast będących na prawach powiatu oraz powiatów Górnego Śląska obserwuje się ubytek naturalny. Najniższe wartości odnotowano w Chorzowie -4,3‰, Świętochłowicach 0 -4,2‰, Katowicach -3,4‰ i Siemianowicach Śląskich -3,2‰. Wyjątkiem jest powiat pszczyński (+3,7‰) oraz wysunięta najbardziej na zachód województwa część Górnego Śląska (rejon rybnicki +1,5‰ – dane 2015 roku).

3. Subregion Śląsk Cieszyński, Zachodnia Małopolska

Śląsk Cieszyński oraz Zachodnia Małopolska to tereny położone na styku Śląska Cieszyńskiego, Górnego Śląska (Ziemia Pszczyńska) i Małopolski. Położenie takie (na styku polsko-prusko-austriackim) wpływało na kierunek, jak i dynamikę przemian społeczno-gospodarczych. Dowodem dawnego podziału było odrębne funkcjonowanie Bielska i Białej, które dopiero w 1950 r. zostały formalnie połączone w jedno miasto, stolicę subregionu.

W wyniku reformy podziału administracyjnego obszar ten w 1975 r. tworzył samodzielne województwo bielskie. Bielsko posiadało bogate tradycje przemysłowe (przemysł włókienniczy, maszynowy), które wzmocniła budowa Fabryki Samochodów Osobowych FIAT (część wspólnej inwestycji z Tychami) w latach 70. XX wieku).

Współcześnie Śląsk Cieszyński wraz z powiatami historycznej Zachodniej Małopolski stanowią drugi pod względem znaczenia społeczno-gospodarczego obszar w województwie śląskim. Subregion ten

zamieszkuje 660 tys. mieszkańców. Największe miasta obok Bielska-Białej (172,6 tys.) to, m.in. Cieszyn (35,3 tys.) i Żywiec (31,8 tys.). Powiaty bielski i cieszyński odznaczają się dodatnim przyrostem naturalnym (+1,5‰ oraz +0,1‰), a żywiecki ubytkiem naturalnym (-0,8‰ – dane 2015 roku).

Ratusz w Bielsku-Białej powstał w latach 1895–1897, zaprojektowano go w stylu neorenesansowym, wyróżnia się bogatą bryłą oraz detalem elewacji i wnętrza

Wikimedia Commons, na licencji CC BY-SA 3.0 (fot. Pankrystoff)

A A

Arcyksiążę Karol Ludwik Habsburg w połowie XIX wieku włączył Żywiec w skład Komory Cieszyńskiej. W tym okresie można zauważyć dynamiczny rozwój miasta związany z uprzemysłowieniem. Działalność rozpoczęły m. in.: słynny Arcyksiążęcy Browar, założony przez Albrechta Ferdynanda Habsburga, fabryka papieru i drukarnia oraz zakład metalurgiczny, specjalizujący się produkcji śrub

Wikimedia Commons, na licencji CC BY-SA 4.0 (fot. SchiDD)

Obszar powiatu cieszyńskiego wyróżnia się największym w Polsce skupiskiem ewangelików. W niektórych miejscowościach (np. w Wiśle) stanowią oni większość mieszkańców.

Walory krajobrazowe Śląska Cieszyńskiego i Zachodniej Małopolski (m.in. Beskid Śląski, Beskid Żywiecki) znacząco wpłynęły na rozwój funkcji turystyczno-uzdrowiskowej subregionu. Do najbardziej znanych miejscowości należą Goczałkowice-Zdrój, Szczyrk, Wiśla czy Ustroń.

Ważnym atutem subregionu jest sąsiedztwo granicy z Czechami i znajdujące się w pobliżu przejścia graniczne, w tym największe na południowej granicy kraju – w Cieszynie.

4. Subregion Zagłębie Dąbrowskie i ziemia zawierciańska

Rozwój tego obszaru także można powiązać z górnictwem węgla kamiennego. Pierwsza odkrywkowa kopalnia powstała w 1724 roku pod Strzyżowicami (obecnie na terenie gminy Psary). Kilka lat później (w 1785 r.) węgiel zaczęto wydobywać na terenie Dąbrowy Górniczej oraz w okolicach Psar i Porąbki. W kolejnych latach uruchomiono nowe kopalnie. Istotny wpływ na rozwój górnictwa miało również przejęcie kopalń przez prywatnych przedsiębiorców, którzy zaopatrzyli kopalnie w nowoczesne – jak na tamte czasy – technologie. Na przestrzeni około 30 lat wydobycie węgla kamiennego w Zagłębiu Dąbrowskim wzrosło ponad dwunastokrotnie, osiągając na przełomie XIX/XX wieku około 4 mln ton węgla. Na terenie Zagłębia Dąbrowskiego rozwijało się także hutnictwo cynku (huta cynku w Dąbrowie).

Po 1989 r. zlikwidowano wiele przedsiębiorstw, które przynosiły straty i stały się mało konkurencyjne na rynku. Część kopalń została włączona w Katowicki Holding Węglowy. Obecnie jednym z najważniejszych zakładów jest Huta Katowice w Dąbrowie Górniczej, która jest największą działającą hutą na terenie całego województwa śląskiego.

Huta Katowice w Dąbrowie Górniczej

Wikimedia Commons, na licencji CC BY 3.0 (fot. Petr Štefek)

Główne miasta Zagłębia Dąbrowskiego i ziemi zawierciańskiej to: Sosnowiec (207,3 tys.), Dąbrowa Górnicza (122,7 tys.), Będzin (57,9 tys.), Zawiercie (50,6 tys.) i Czeladź (32,4 tys.).

Istotnym problemem, przed którym stoi całe województwo śląskie, w tym także Zagłębie Dąbrowskie, to znaczny spadek liczby mieszkańców. Szacuje się, że do 2035 roku liczba mieszkańców Sosnowca spadnie o około 50 tys. w stosunku do stanu ludności w 2012 r. I w tym subregionie można zaobserwować się ubytek naturalny (w powiecie zawierciańskim – 5,2%, będzińskim -5,0%, Sosnowiec -4,7%, Dąbrowa Górnicza -3,5‰ – dane 2015 r.).

Zawiercie jest położone na terenie historycznej Małopolski, ale ze względu na bliskie powiązania, m.in. z Dąbrową Górniczą i Będzinem oraz zbliżoną historię związaną z rozwojem przemysłu jest zazwyczaj zaliczane do Zagłębia Dąbrowskiego

Wikimedia Commons, na licencji CC BY-SA 3.0

5. Subregion ziemia częstochowska

Historia i rozwój osadniczy subregionu wysuniętego najbardziej na północ województwa śląskiego wiąże się głównie z hutnictwem żelaza. Surowiec ten wytapiano tutaj już w średniowieczu, przy użyciu pieców zwanych dymarkami. Hutnictwo kwitło w pasie od Zawiercia przez Częstochowę po Krzepice. W Częstochowie do dzisiaj znajduje się huta żelaza, chociaż i ją dotknął kryzys strukturalny obejmujący cały tradycyjny przemysł ciężki.

Na ziemi częstochowskiej mieszka około 525 tys. osób, z czego prawie połowa ludności skupiona jest w Częstochowie. Miasto z liczbą mieszkańców wynoszącą 228,1 tys. plasuje się na drugim miejscu w województwie (za Katowicami). Powiaty ziemi częstochowskiej charakteryzują się najmniejszą gęstością zaludnienia spośród wszystkich powiatów województwa śląskiego (powiat częstochowski 89 osób/km², powiat kłobucki 96 osób/km² – 2015 r.).

Podobnie jak w innych subregionach województwa śląskiego, ziemia częstochowska również zmaga się z ubytkiem naturalnym. W powiecie częstochowskim ubytek naturalny wynosi -3,8% (2015 roku). W powiatach myszkowskim, częstochowskim, odnotowuje się największą stopę bezrobocia (wynoszącą około 12% w 2017 roku) spośród wszystkich powiatów województwa śląskiego.

Obecnie Częstochowa kojarzona jest przede wszystkim z miejscem ogólnopolskiego kultu religijnego

(Klasztor Jasnogórski) i siedzibą metropolity częstochowskiego.

A A

SPIS TREŚCI

Jasna Góra – miejsce kultu religijnego. Każdego roku na Jasną Górę przybywa około 5 mln pielgrzymów z różnych części świata

PANEL NARZĘDZI

Wikimedia Commons, na licencji CC BY-SA 3.0 (fot. Frees)

A A

Huta Częstochowa jest kombinatem metalurgicznym i jedną z największych hut stali oraz największym dostawcą blachy okrętowej w Polsce

M. Demel www.jurapolska.pl

6. Subregion ziemia jaworznicko-chrzanowska

Ziemia jaworznicko-chrzanowska stanowi część historycznej Małopolski Zachodniej. Największe miasto to Jaworzno (około 92,8 tys. mieszkańców), gdzie w ostatnich latach obserwuje się zmniejszenie liczby mieszkańców oraz ujemny przyrost naturalny: -2,9‰ (dane 2015 r.). Początki rozwoju przemysłu w tym subregionie związane są z wydobywaniem srebra i ołowiu z galeny, a w kolejnych okresach z wydobywaniem rudy cynku i żelaza. W 1767 roku w obecnej dzielnicy miasta Jaworzna – Szczakowej – powstała pierwsza polska kopalnia węgla kamiennego i od tego czasu do dzisiaj wydobywa się ten surowiec. W 1898 roku w Jaworznie powstała pierwsza elektrownia. Do 1975 miejscowość była jednym z ważniejszych miast ówczesnego województwa krakowskiego.

Po reformie administracyjnej w 1975 roku ziemia jaworznicko-chrzanowska została przyłączona, głównie ze względu na silnie rozwinięty przemysł, do województwa katowickiego, a w wyniku kolejnej reformy administracyjnej wcielona do województwa śląskiego.

A A

Elektrownia „Jaworzno III” to obecnie najistotniejszy zakład na terenie ziemi jaworznicko-chrzanowskiej. Elektrownia „Jaworzno III” powstała z połączenia Elektrowni II i Elektrowni III. Elektrownia jest rozbudowywana o blok węglowy o mocy 910 MW, który ma zostać przekazany do eksploatacji w 2019 roku

Wikimedia Commons, na licencji CC BY-SA 3.0 (fot. Beemwej)

Jaworzno jest jednym z miast, które w ostatnich latach dokonały znacznych zmian gospodarczych. Z miasta silnie związanego z górnictwem stało się miastem stawiającym na rozwój przedsiębiorczości. W zmianie wizerunku pomogły znaczne inwestycje poczynione w zakresie: zmiany układu drogowego, budowy i modernizacji kanalizacji, budowy mieszkań oraz rozwoju komunikacji publicznej poprzez zakup nowoczesnych i ekologicznych autobusów.

Zadania

1. Rozwiń skrót KSSE. Podaj przykład takiej strefy, która znajduje się najbliżej Twojego miejsca zamieszkania. Wymień 2 pozytywne konsekwencje istnienia KSSE.
2. Uzupełnij poniższą tabelę wpisując znak "+" jeżeli przyrost naturalny jest dodatni, lub znak "-" jeżeli przyrost naturalny jest ujemny.

Subregion

Przyrost naturalny A A

Górny Śląsk

Zagłębie Dąbrowskie i ziemia zawierciańska

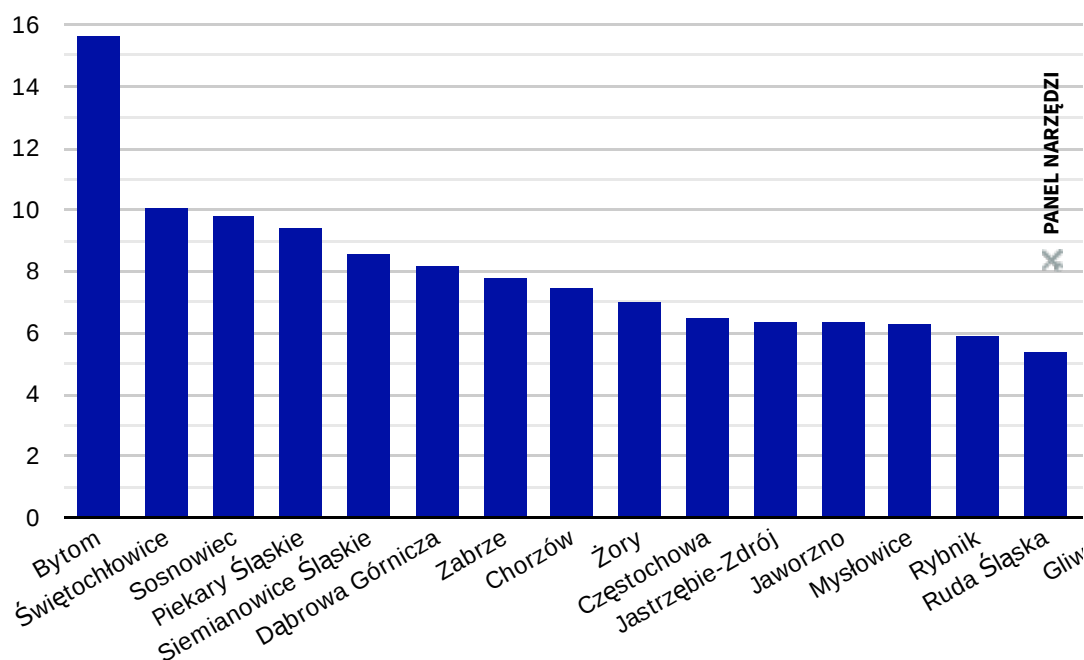
Ziemia jaworznicko-chrzanowska

Ziemia częstochowska

Śląsk Cieszyński. Zachodnia Małopolska

3. Na podstawie poniższego wykresu określ, o ile wyższa jest stopa bezrobocia odnotowana w Twoim mieście (lub w mieście na prawach powiatu znajdującego się najbliżej Twojej miejscowości, jeżeli ta nie spełnia tego kryterium) względem miasta na prawach powiatu o najmniejszej stopie bezrobocia.

Stopa bezrobocia w miastach na prawach powiatu w lutym 2017 r.

(Źródło: wykres wykonano na podstawie danych statystycznych GUS, luty 2017).

4. Rozwiąż krzyżówkę (odpowiedzi na wszystkie pytania znajdują się w tekście)

1.

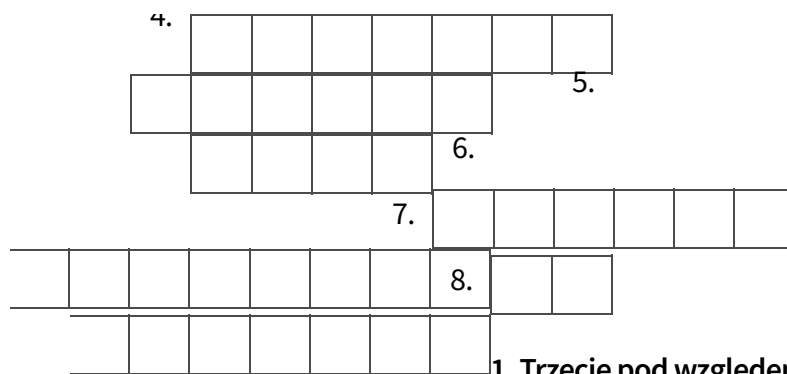
--	--	--	--	--	--	--

2.

--	--	--	--	--	--

3.

--	--	--	--	--	--	--	--

A A

1. Trzecie pod względem liczby ludności miasto na Górnym Śląsku

2. Miasto w powiecie cieszyńskim z przewagą ludności ewangelickiej

3. Miasto subregionu Podbeskidzie i Śląsk Cieszyński, które obecnie pełni funkcję turystyczną

4. Miasto na południu województwa śląskiego, w którym znajduje się największe przejście graniczne

5. Miasto Górnego Śląska, w którym znajduje się największa elektrownia

6. Jasna w Częstochowie

7. Proces polegający na wyludnianiu się ludności z centrum dużego miasta i rozwój strefy podmiejskiej

8. Dzielnica Jaworzna, w której w 1767 roku utworzono kopalnię węgla kamiennego

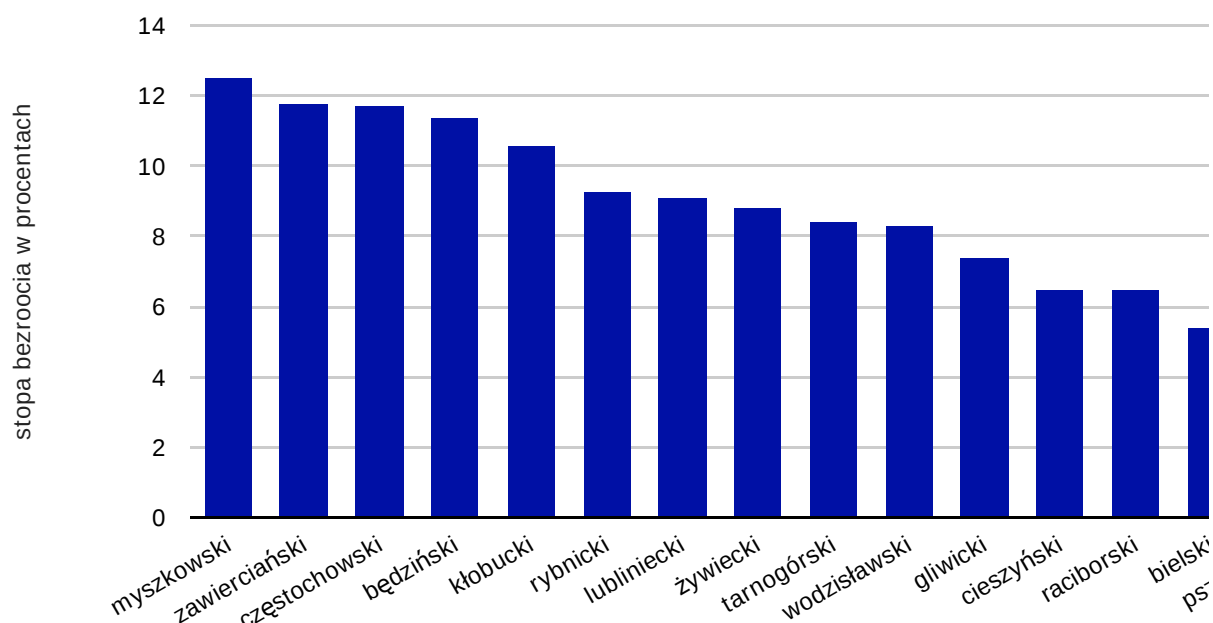
Sprawdź

Wyczyść

Rozwiązanie – – jedno z najstarszych miast województwa śląskiego i historyczna stolica Górnego Śląska.

5. Odczytaj i porównaj dane o najniższej i najwyższej stopie bezrobocia w powiatach, zastanów się czym mogą być uwarunkowane?

Stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego w lutym 2017 r.

(Źródło: wykres wykonano na podstawie danych statystycznych GUS, luty 2017)

Tutaj dowiesz się więcej

R. Kaczmarek, Po co edukacja regionalna w województwie śląskim, "Górnoślązak" nr 11 (18) / 2016

K. Nowak, Górny Śląsk, Encyklopedia Województwa Śląskiego, t. 1, 2014, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej.

K. Miroszewski, Ziemia Zawierciańska, Encyklopedia Województwa Śląskiego, t. 2, 2015, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej.

D. Nawrot, Zagłębie Dąbrowskie (historia), Encyklopedia Województwa Śląskiego, t. 5, 2018, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej.

K. Nowak, Śląsk Cieszyński, Encyklopedia Województwa Śląskiego, t. 3, 2016, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej.

T. Spórna, Podregiony województwa śląskiego, Encyklopedia Województwa Śląskiego, t. 1, 2014, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej.

G. Wnętrzak, Żywiecczyzna, Encyklopedia Województwa Śląskiego, t. 3, 2016, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej.

D. Złotkowski, Ziemia Częstochowska (region), Encyklopedia Województwa Śląskiego, t. 2, 2015, Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej.

Badanie trendów rozwojowych w województwie śląskim poprzez wyznaczenie ośrodków wzrostu i obszarów stagnacji, red. A. Sobala-Gwosdz, wyd. Strada, Bielsko-Biała 2010.

S. Ciok, Teoretyczne i empiryczne koncepcje obszarów problemowych, Acta Universitatis Wratislaviensis, no 1796, Prace Instytutu Geograficznego, Seria B: Geografia Społeczno-Ekonomiczna, XIII, 1996, s. 5-26.

R. Dulias, A. Hibszer, Województwo śląskie, Katowice 2004.

F. Kłosowski, J. Runge, Podziały obszaru województwa katowickiego a kształtowanie się zróżnicowań demograficzno-społecznych, Czasopismo Geograficzne, Wrocław, z. 3-4, 1999, s. 319-335.

J. Kondracki, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa • Kondracki J., Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa 2011.

W. Łęcki, Kanon krajoznawczy Polski, PTTK, Warszawa 2007.

J. Runge, Urbanizacja i jej konsekwencje w regionie katowickim – mity a rzeczywistość, w: Red. I. Jażdżewska, XVIII Konwersatorium Wiedzy o Mieście: Współczesne procesy urbanizacji i ich skutki, Uniwersytet Łódzki, Łódź 2005, s. 193-202.

S. Sitek, Stykowość obszaru i jej wpływ na przebieg procesów społeczno-ekonomicznych na przykładzie

południowej części województwa śląskiego, Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, nr 2762/2010.

T. Spórna, Modele przemian urbanizacyjnych w województwie śląskim, Wydawnictwo Uniwersytet Śląski, Sosnowiec 2012.

Województwo śląskie. Zarys geograficzno-ekonomiczny, red. M. Tkocz, wyd. Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, Sosnowiec 2008.

Powiązane lekcje

SPIS TREŚCI

PANEL NARZĘDZI

ŻYCIE W KONURBACJACH

geografia, społeczeństwo

KONURBACJA: KATOWICKA, RYBNICKA,
DEMOGRAFIA, GOSPODARKA

ROZPOCZNIJ LEKCJĘ

A A

ROZWÓJ NA STYKU SUBREGIONÓW

geografia, przyroda

ROZWÓJ REGIONALNY, TURYSTYKA,
GRANICE, EUROREGIONY

ROZPOCZNIJ LEKCJĘ

SPIS TREŚCI

PANEL NARZĘDZI

W KRAINIE CZARNYCH I BIAŁYCH SKAŁ

geografia, społeczeństwo

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE,
DEMOGRAFIA, KOMUNIKACJA,
GOSPODARKA,

ROZPOCZNIJ LEKCJĘ

PERYFERYJNE POŁOŻENIE I JEGO KONSEKWENCJE

geografia, społeczeństwo

URBANIZACJA, DEMOGRAFIA, TURYSTYKA,
GOSPODARKA

ROZPOCZNIJ LEKCJĘ

SPIS TREŚCI

PANEL NARZĘDZI

województwo
ślaskie
województwo
ślaskie

Biblioteka Śląska
Biblioteka Śląska

Instytut
Badań
Regionalnych
Badań
Regionalnych

A A

Institucja kultury Samorządu Województwa Śląskiego

Copyright Instytutu Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej 2015-2025©

Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej, ul. Ligonia 7 40-036 Katowice; tel. (+48) 32 251 98 51 wew. 305, e-mail:

ibr@bs.katowice.pl

SPIS TREŚCI

PANEL NARZĘDZI

